

Medicina social

El problema de les barraques i dels rellogats

per

J. Agudé i Miró

V

La solució.—I

I entrem en la darrera part del nostre treball. El remei de tot el que hem dit fins ara, només el pot donar una activa edificació.

És un gros problema que fuig ja de l'abast dels nostres coneixements i àdhuc de la norma d'una publicació com el BUTLLETÍ; és missió d'altres homes i altres professions que no devem ni volem intervenir. Però ens cal fer alguns comentaris, fruit de les nostres lectures i de l'observació de la vida social.

Cal constatar un fet no prou posat en evidència avui i és la transformació del principi de propietat i, més que tot, en el que fa referència a l'habitació obrera. Avui, l'habitació del que no té més font d'ingrés econòmic que la del seu treball com obrer manual i àdhuc de la petita burgesia ja no pot deixar-se a la lliure iniciativa del propietari. L'edificació és cara i l'encareix d'una manera enorme el preu dels terrenys que en les grans ciutats, en plena ufana d'engrandiment, ha estat motiu d'especulació la majoria de vegades no prou noble i, encara que lícita, immoral. De l'edificació particular, exempta de tota finalitat ideal, no està a l'abast de la classe pobre gaudir-ne, si té de donar una renda i un benefici al constructor o a l'empresari.

No és d'ara, des de la post-guerra ençà, sinó d'abans, que el problema existeix gairebé a tot arreu del món civilitzat—encara que en alguns pobles, com nosaltres, totjust s'iniciava i no havia arribat a un grau de neguit—. Però des de la guerra, aquest neguit s'ha aguditzat, s'ha fet més profund i avui afecta perniciosament les parts més

nobles de la societat: la moralitat de la família i la sanitat col·lectiva.

Ja no es pot deixar a la iniciativa individual la seva solució; és ja una funció col·lectiva. Però, no una funció entesa com una obra de beneficència i caritat, sinó un manament de justícia i deure tan inajornable com el de la seguretat individual, com el d'abasteixement d'aigües, com el de construcció de clavegueres.

Si la propietat dona al capital que s'hi esmerça rendes menors que altres empreses, l'edificació disminueix i és insuficient a les necessitats ciutadanes; si és un de tants negocis lucratius, no està a l'abast de les classes proletàries amb guanys mínims. Llavors es cau a aquest comunisme primitiu anti-higiènic i anti-social, mancat de tota moralitat: els rellogats, o a formes més primitives encara, però no més perjudicials, com són les barraques.

Avui, l'edificació per a obrers és una funció social, sigui de l'Estat, sigui del Municipi o d'altres corporacions interessades a resoldre el problema i amb mitjans econòmics suficients per a no cercar-hi un negoci. Així ho han comprès tots els pobles civilitzats i a l'obra hi dediquen grosses sumes que, si no l'han solucionat, han aminorat els seus estralls i sobretot són un camí i una grossa esperança per a l'esdevenidor.

Un altre fet cal constatar, iniciat ja abans, concretat en la post-guerra, i ha estat l'abandó, potser momentani, de la casa familiar per la casa de veïnat. El malestar creixent empenyia a obrar amb rapidesa i no es podia pas solucionar deixant-